

נלחם באיסלאם הקיצוני, רוצה לשנות את המזה"ת: זהו MBZ, "השליט הערבי החזק בעולם"

שנים לפני שמונה לתפקיד הנשיא, מוחמד בן זאיד כבר ניהל את איחוד האמירויות מאחורי הקלעים. כנער נשלח למרוקו בזהות בדויה לחיות כאחד האדם, וב-11/9 עיצב את עמדתו כלפי האיסלאם. מה עמד מאחורי הנורמליזציה עם ישראל, למה הוא מתרחק בימים אלה - ואיך הצליח להרגיע את האחים בקרב הירושה? ynet בסדרת כתבות על המנהיגים שסביבנו

ליאור בן ארי / 8 בספטמבר, 2024

נשיא איחוד האמירויות (63) נמצא בפועל בתפקידו רק כשנתיים, אך עוד שנים לפני זה תפקד כשליט דה-פקטו של הפדרציה שכוללת בתוכה שבע אמירויות. יש המגדירים אותו כ"מנהיג השאפתני ביותר במזרח התיכון", הוא מקפיד לא להיחשף לתקשורת, לפחות לא מול גורמים זרים - בשביל זה יש את אחיו - להם צריך להעניק הטבות כדי שלא יאיימו על שלטונו. בניגוד למנהיגים ערבים אחרים, למרות המלחמה לא ניתן יחסים עם ישראל, אך מקפיד לגנות ומתנגד אישית להרכב הממשלה הנוכחית.

ב-2019 "הניו יורק טיימס" הגדיר אותו כשליט הערבי החזק ביותר, ב-2020 כינה אותו העיתון האמריקני "אחד הגברים החזקים ביותר בעולם" וב-2019 הוא נבחר לאחד מ-100 האנשים המשפיעים ביותר על-ידי מגזין "טיים".

בן זאיד נולד ב-1961 בעיר אל-עין שבמזרח אבו דאבי, נווה מדבר כפרי בדואי. הוא הבן השלישי במשפחה וקיבל חינוך מגוון מאוד, אפשר לומר אפילו שמעט הרפתקני. הוא העריץ את אביו, זאיד בן סולטן אל-נהיאן, שייסד את איחוד האמירויות. "החינוך של אביו ניכר עליו, גם בממד של הצניעות, אבל גם בממד השאפתנות", מסבירה בשיחה עם ynet ד"ר מורן זגה, חוקרת איחוד האמירויות במכון מיתווים ומרצה באוניברסיטת חיפה ובאוניברסיטה העברית.

כשהיה בן 14 שלח אותו אביו למרוקו, כדי להעביר אותו "חוויה מאתגרת ומעצבת". בן סולטן נתן לבנו דרכון עם שם משפחה אחר כדי שלא ידעו מי הוא והורה לו לחיות "כאחד האדם". בן זאיד חי בפשטות ועבד מספר חודשים כמלצר במסעדה מקומית, הכין לעצמו אוכל, עשה כביסה לבדו ולימים סיפר שהיה די בודד.

תחילה התחנך בן זאיד באבו דאבי, וקיבל חינוך שנחשב ל"עירוני". בהמשך בחר להתמקד במיומנויות צבאיות ועבר ללמוד בסנדרהסט בבריטניה, האקדמיה הצבאית המלכותית, שם רכש את תפיסותיו הגלובליות. הוא התמקצע כקצין וטייס וגם כשחזור לאמירויות התמקד בקריירה צבאית שבסופה הפך להיות המפקד העליון של הכוחות המזוינים של איחוד האמירויות.

בניגוד למדינות ערביות אחרות, באמירויות התחום הצבאי לא נחשב למסלול ישיר להנהגה. "המיומנויות ומסלולי החיים באמירויות מאוד מגוונים", מסבירה ד"ר זגה. "במשפחות השולטות אחד המסלולים הכי פופולריים הוא דווקא זה הכלכלי. הם הולכים ללמוד עסקים ומקצתם עוברים את המסלול הצבאי, זה לא ה-דבר שצריך לעבור דרכו. בן זאיד בחר במסלול כי מלכתחילה נמשך לתחום".

המשפחה השליטה באיחוד האמירויות מקפידה שלא להיחשף. בן זאיד נשוי לנסיכה סלאמה בנת סלאמן אל נהיאן, יש להם תשעה ילדים ושני ילדים מאומצים. יש לו הרבה אחים ואחים למחצה, שמהווים חלק מהאתגר הגדול לשלטון שלו, ועד שנהיה האיש הכי חזק במדינה היה צריך להתחרות בחלקם.

את בן זאיד מקיפים בני משפחתו, ויש להם השפעה רבה על חייו ודרך חשיבתו. אימו פאטמה בנת מובארכ אל-כטבי ואחיו מאותה האם, הם המשפיעים ביותר, החזקים ביותר ואלו המרכיבים את ההנהגה של איחוד האמירויות. עבדאללה בן זאיד הוא שר החוץ, טחנן בן זאיד הוא היועץ לביטחון לאומי ומנסור בן זאיד הוא סגן נשיא האמירויות. אז איך נמנעים ממתחים ומדכאים את שאיפות ההנהגה של האחים? הטבות ומעמד - כך שיחושו מסופקים או מתוגמלים.

בן זאיד עצמו עשיר מאוד, פילנתרופ וגם חובב כדורגל מושבע. לעיתים אף ניתן לראות אותו רוכב על אופניים בבירה עם מכנסיים קצרים וקסדה. בנוסף, הוא חובב ציד ושירה. "זה עניין של תדמית שצריך לשדר כלפי פנים", מסבירה ד"ר זגה.

"בשביל לקדם, צריך לעבוד בשקט"

מי שמונה לנשיא האמירויות אחרי מותו של בן סולטן ב-2004 היה בכלל בנו הבכור מתוך 30 צאצאיו משבע נשותיו, אחיו של בן זאיד, חליפה בן זאיד. אך בפועל, מי שניהל את המדינה מאחורי הקלעים באופן הולך וגובר היה מוחמד. "זה היה חלק מהאופי של שני האחים", מסבירה ד"ר זגה. "חליפה היה פחות שאפתני, נועז ומנהיגי ויהיה די ברור שאחרי מנהלים את שלטונו, יועצים ואחים". כשהחליפה מונה לשליט, מוחמד, שהיה בנו השלישי של בן סולטן והיה סגן יורש העצר, הפך ליורש העצר.

אופיו של מוחמד, שליט אבו דאבי - האמירות החזקה ביותר בפדרציה שבה מרוכז גם רוב הנפט, הוביל אותו לקבל על עצמו עוד ועוד תפקידים, שלמעשה נתנו לו את הכוח לנהל את המדינה בפועל. כך, הוא קיבל את ההחלטות שעיצבו את הפדרציה כבר החל מ-2004. בשנת 2014, הנשיא חליפה עבר שבץ מוחי ומאז מיעט להופיע בציבור. אחיו למחצה, מוחמד, הפך למנהיג בפועל של אבו דאבי ואיחוד אמירויות. בשנת 2022, כשהחליפה נפטר, מונה רשמית מוחמד לשליט - הנשיא.

בן זאיד הצעיד את האמירויות לשורה הראשונה במספר תחומים, מסייבר ועד חלל, פיתוח גרעיני, אגרוטק (טכנולוגיה חקלאית), רפואה ותיירות. "מדובר באיש בעל שאיפות יוצאות מגדר הרגיל. הוא ניסה בעשר השנים האחרונות לשנות את פני המזרח התיכון, לא תמיד בהצלחה גדולה. תחת הובלתו של מוחמד בן זאיד איחוד האמירויות הערביות הגיעה להישגים יוצאי דופן היסטוריים חסרי תקדים בעולם הערבי ובעולם בכלל", מסביר ד"ר יואל גוז'נסקי, חוקר בכיר וראש תוכנית המפרץ במכון למחקרי ביטחון לאומי (INSS) ועמית במiddle East Institutes, שעבד בעבר במשרד ראש הממשלה.

הוא לא אוהב להיחשף וגם אחרי שהפך לשליט עדיין נוטה לפעול מאחורי הקלעים. "הוא ממעט להתבטא, עובד קשה ובשקט. הוא מאוד מרשים ואסטרטגי אמיתי", אומר ד"ר גוז'נסקי. "ד"ר זגה אף מדגישה כי התנהלותו נובעת מתחכום: "הוא נחשב לחכם ביחס למנהיגים אחרים. הוא הבין שבשביל לפעול צריך לעבוד בשקט, לא לצאת בהצהרות. נדיר שהוא יוצא החוצה, הוא יוצא הרבה יותר מול העם שלו. יש לו מועצה, מעין בית פתוח, שם מדי פעם הוא מקבל החל מפשרות עם ועד לבכירים ומנהיגי עולם. הוא דווקא נחשב למאוד נגיש".

כבוד, כסף וכוח: האיום מבית

לבן זאיד 30 אחים וכדי להתגבר על מתחים פנימיים, כאמור, חלקם משתתפים באופן פעיל בשלטון. השניים החזקים ביותר הם מנסור וטחנון. טחנון בן זאיד הוא היועץ לביטחון לאומי אך גם מחזיק בשורת תפקידים נוספים. הוא נחשב לאדם שעושה את העבודה כשצריך לפתור בעיות. כך למשל, בשיא המשבר עם איראן הוא נסע לטהרן ופתח בתהליך נורמליזציה מולה בקיץ 2019.

"הוא פורץ את הדרך, ואז מוחמד יכול לקחת את זה צעד קדימה", מסבירה ד"ר זגה. "הוא אחד האנשים הכי חשובים במדינה. הוא גם יותר עשיר ממוחמד וכחלק מההטבות שניתנו לו על זה שהוא לא קיבל את ההנהגה בירושה, הוא קיבל אחיזה בקרן הון מאוד משמעותית באיחוד האמירויות והפך לעוד יותר עשיר משהיה".

למנסור בן זאיד יש הילה ואינטרסים פרסונליים משלו. הוא רוצה להיות מנהיג, ולכן כפיצוי קיבל את תפקיד סגן נשיא. הבעיה הייתה שכבר היה סגן נשיא - שליט דובאי מוחמד בן ראשד אל-מקטום, שגם מכהן על פי חוק כראש ממשלה. בן זאיד קיבל החלטה תקדימית ופתח תקן נוסף. המינוי עבר כביכול בהסכמה, אך בהמשך "החזיר" שליט דובאי לבן זאיד כשמינה את בנו לסגן ראש הממשלה ו"נגס" במאזן בין התפקידים בין אבו דאבי לדובאי בהנהגה הגבוהה.

לצד היחסים המורכבים עם אחיו, נרשמו חיכוכים נוספים בין בן זאיד למנהיגים אחרים באמירויות, בין היתר בגלל השאיפות האזוריות שלו. בשנת 2015 לקח בן זאיד החלטה כבדת משקל, כשהחליט לשלוח חיילים למלחמת האזרחים בתימן במסגרת המבצע שהובילה סעודיה נגד המורדים החות'ים, שנתמכים על ידי איראן. "שליט דובאי מאוד לא אהב את ההרפתקאות בתימן, בלוב, בסוריה ובמקומות נוספים, שמוחמד בן זאיד רשום עליהם", אומר ד"ר גוז'נסקי.

תחת הנהגתו של בן זאיד קיימה אבו דאבי קשרי סחר וקשרים פוליטיים באזור – כולל קשרים בהיקף מצומצם עם איראן. למרות זאת היא הביעה תמיכה בארה"ב בהתנגדות לתוכנית הגרעין האיראנית. בן זאיד יצר מערכת קשרים מאוד הדוקה עם האמריקנים, אבל גם חיזק יחסים עם סין ורוסיה.

בעקבות פלישת רוסיה לאוקראינה, ספגה איחוד האמירויות ביקורת על תמיכתה במוסקבה. בסוף פברואר 2022, בהצבעה במועצת הביטחון על גינוי התוקפנות נגד אוקראינה ועל דרישה לנסיגה מוחלטת וללא תנאים, 11 מבין 15 המדינות החברות תמכו בהצעה, שלוש העדיפו להימנע, בהם האמירויות, לצד סין והודו.

"יש כאלה שיגידו שהשאיפות שלו מסוכנות", מוסיף ד"ר גו'נסקי. "הוא ניסה לעשות כל מיני דברים במזרח התיכון בעשור האחרון, שבהרבה מהם הוא גם נכשל. לזכותו יאמר שכשהוא לא מצליח במשהו, הוא מנסה דברים אחרים. מדובר בשותף שקט של ישראל בכל מיני נושאים וישראל עמדה לצידו כשהוא היה צריך אותה".

לא מאהבת מרדכי: הקשר עם ישראל

בן זאיד היה למנהיג הראשון במפרץ הפרסי שמכונן יחסים עם ישראל, כחלק מניסיונו להגדיל את כוחה של איחוד האמירויות באזור. נשיא האמירויות, בהתאם למסלול שבחר בחייו, חובב טכנולוגיות צבאיות ומקפיד להשתתף בכנסים ותערוכות. לא בכדי נוצר הקשר בין האמירויות לישראל סביב התחום הזה - בן זאיד גילה עניין אישי בטכנולוגיות של ישראל עוד הרבה לפני הסכמי אברהם.

חברות ישראליות לא חיכו לנורמליזציה בין המדינות כדי לפעול באמירויות. לפי דיווחים, איש העסקים והיזם הישראלי מתי כוכבי וחברת לוג'יק שבבעלותו, היו הראשונים שהחלו בעסקים עם המדינה. לוג'יק סיפקה שירותי אבטחה לקידוחי נפט ולגבולותיה היבשתיים, אחרי שבשנת 2008 נחתם חוזה בין האמירויות לחברה השוויצרית AGT שכוכבי היה בעליה.

החיפוש אחר הטכנולוגיות האלו היה זה שבין היתר חיבר את בן זאיד לישראל. נשיא האמירויות, מסבירה ד"ר זגה, פועל לפי "מדיניות גיוון". הוא מבין שהוא לא יכול להישען על מקור ביטחוני, צבאי או פוליטי אחד. בעבר האמירויות הייתה תלויה בבריטניה, כשהייתה תחת שליטתה, ואחרי שקיבלה עצמאות החלה לפתח תלות בארצות הברית. "השנים האחרונות, שבהן הייתה נתונה איחוד האמירויות למתקפות של החות'ים ושל האיראנים, הבהירו לבן זאיד שהוא לא יכול לשים את כל הביצים שלו בסל האמריקני ושהוא צריך לגוון את הבריתות האזוריות שלו. זה גם משהו שחיבר אותו לישראל באופן הדרגתי".

הסכמי אברהם למעשה לא נולדו מתוך נסיבות או מניעים כלכליים, אלו היו רק הבונוס. "הם לא צריכים את הכלכלה הישראלית, הם מסתדרים יופי גם בלעדינו", מסבירה ד"ר זגה, "אבל החשיבה שלהם אסטרטגית. הם מאוד אוהבים עוגנים, לשלוט ולהשפיע מעבר לגבולות שלהם באמצעות תשתיות, נכסים ונדל"ן". לא סתם החליטה חברת "מובאדלה פטרוליום", שבבעלות ממשלת אבו דאבי, להשקיע במאגר הגז הטבעי הישראלי 'תמר' בסכומי עתק. "זה חלק מחשיבה האסטרטגית לשלוט על נכסים במזרח התיכון ומעבר לו, שיחברו את האמירויות לעולם כולו".

זו "תפיסת עוגנים". כך לדוגמה, תחת הנהגתו של בן זאיד, גם בשנה האחרונה, למרות השפעת המלחמה ברצועה על מצרים, איחוד האמירויות קונה שם אדמות. גם בעזה הם פועלים ומתכננים את "היום שאחרי". בין היתר, דווח בחודשים האחרונים כי האמירויות הסכימה עקרונית להשתתף ב"כוח שמירת השלום" ברצועה תחת תנאים מסוימים.

"האמירויות פועלת במדיניות מאד דומה לזו של קטאר ומאוד שונה משל סעודיה, שמנהלת פוליטיקה גבוהה יותר", מסבירה ד"ר זגה. "האמירויות מספיק נועזת וקטנה בשביל לעשות פעולות כאלה. סעודיה שמה הרבה כסף, אבל לא כל כך מתלכלכת ולכן נשארת מאחור. היום למשל, אין לה השפעה על נושא התיווך עם חמאס".

ההסכם נחתם, הבעיה אישית

בניגוד למדינות ערביות אחרות שמקיימות קשרים עם ישראל, איחוד האמירויות לא "שברה את הכלים" מאז 7 באוקטובר, והשגריר הישראלי עדיין באבו דאבי. כבר עם פרוץ המלחמה, גורמים המעורבים במדיניותה אמרו כי הם מקווים שתהיה להם השפעה ממתנת על הפעילות הישראלית.

אך האמירויות, תחת הנהגתו של בן זאיד, גם לא חוסכת בביקורת ומקפידה לפרסם הודעות גינוי נגד ישראל. רק השבוע משרד החוץ שלה פרסם "הודעת הזדהות עם מצרים, בעקבות ההאשמות הישראליות בנוגע לציר פילדלפי. מדובר בהצהרות פוגעניות המאיימות על היציבות ומחמירות את המצב באזור".

"אנחנו לא כל כך מחצינים את זה ולא מדברים על זה מספיק, אבל הם מוציאים המון הצהרות נגד הפעולות של ישראל גם בגדה המערבית וגם בעזה", אומרת ד"ר זגה. "הם לא עושים את זה לשם מס שפתיים, הם באמת כועסים על ישראל וזה לא התחיל היום".

המלחמה ברצועה פרצה בזמן משבר ביחסים בין ישראל לאמירויות. במרץ אשתקד איחד האמירויות הודיעה על כוונתה לעצור רכש של מערכות ביטחוניות רגישות מישראל, וזאת על רקע אמירות ומעשים של שר האוצר בצלאל סמוטריץ' והשר לביטחון לאומי איתמר בן גביר. לפי דיווחים, בן זאיד אמר בשיחה עם גורמים ישראלים כי "עד שלא נוודא שלראש הממשלה נתניהו יש ממשלה שהוא שולט בה, לא נוכל לעשות דברים משותפים".

"מנהיגים במפרץ בכלל וכך גם באיחוד האמירויות, נשענים בקשרים שהם בונים על יחסים אישיים מול ההנהגה בצד השני", מסבירה ד"ר זגה. "כשיש אי הערכה כלפי דמותם של המנהיגים בצד השני, באמירויות לוקחים צעד אחורה, משנים את ההתייחסות ועוברים למצב של התנהלות למטרות אסטרטגיות ולא של יחסים חמים מול מנהיגים".

למרות שעברו ארבע שנים מאז החתימה על הסכמי אברהם בן זאיד עד היום לא ביקר בישראל. ראש הממשלה שביקר שם היה נפתלי בנט, אבל בנימין נתניהו עדיין לא הגיע לאמירויות לביקור רשמי - אף שדווח בעבר כי נקבע לו כזה ובוטל. "יש לו את כל הקרדיט על זה שחתם על הסכמי אברהם, אבל עדיין מבחינה פרסונלית יש שם עניין", אומרת ד"ר זגה.

ד"ר גוז'נסקי אף מדגיש: "היו מקרים של חוסר הבנה או תסכול מצד האמירויות מכך שכל מיני דברים שהם חתמו וסיכמו עם ישראל, ממש הסכמים שנחתמו, לא מתקדמים או בגלל שיקולים פוליטיים או בגלל ביוורקוטיה. הם לא מבינים את זה, שם מקבלים החלטה ולמחרת היא מבוצעת".

בינאר השנה דווח כי נתניהו ביקש מבן זאיד לשלם "דמי אבטלה" לפועלים פלסטינים מיהודה ושומרון, שבעקבות המלחמה נאסר עליהם להיכנס לישראל. בן זאיד, דווח, נדהם מהבקשה, סרב ועקץ בתגובה: "תלך לבקש מנשיא אוקראינה". ד"ר גוז'נסקי מסביר כי בעקבות אותה בקשה, באמירויות כעסו על היחס אליהם כמו לארנק. "מצד שני, ישראל עמדה לצידם כשהם היו צריכים. הם סייעו לנו בתקופת הקורונה, עוד לפני הסכמי אברהם, ואנחנו עמדנו לצידם אחרי שהחות'ים תקפו אותם ושלחנו להם סוללות להגנה מפני טילים. עזרנו להם כשהאמריקנים לא עזרו, זה נותן לנו הרבה נקודות אצלם".

כאמור, זה לא סוד שבאמירויות לא מרוצים מהרכב הממשלה בישראל, ולצד זה קיימות שתי נקודות רגישות במיוחד: הר הבית וסיפוח יהודה ושומרון. מה שאפשר לבן זאיד לחתום על הסכמי אברהם היה התנייתם בעצירת הסיפוח או בכוונות הסיפוח שהיו על הפרק בזמנו. "מאוד הפריע להם שנבחרה ממשלה שדורכת על המקומות הכי רגישים שלהם", אומרת ד"ר זגה.

הביקורת, כאמור, הייתה עוד לפני המלחמה אך עם הזמן החריפה. "היחסים היום תחת אתגר. יש חילופי תפקידים, ולכל אחד יכולה להיות השפעה לטובה או לרעה על היחסים", היא מסבירה. "האמירויות רוצה להיות מעורבת יותר בזירה הישראלית-הפלסטינית, זה הרבה יותר חשוב להם מהיחסים הפרסונליים. אבל ברגע שאישים יתחילו לגעת ולדרוך על נקודות רגישות ויעשו צעד אחד יותר מידי עבורם ויעברו את הקו האדום בנוגע להר הבית והסיפוח, שם הם כבר לא יוכלו להמשיך להיות עם זה בשלום".

חמאס - האויב: המלחמה באיסלאם הקיצוני

בינתיים, הסכמי אברהם לא נמצאים בסכנה, והאמירות רואים במלחמה הזדמנות להיכנס יותר למרחב העזתי ולהשפיע שם באמצעות ישראל. "ישראל עוזרת להם מאוד. איחוד האמירויות היום היא בין המדינות הכי מעורבות בזירה העזתית וזה בזכות הגישה שישראל מעניקה לה ודוחקת את קטאר החוצה". ד"ר גוז'נסקי אף מדגיש כי "בנושא של עזה הם יותר גמישים, חמאס הוא האויב שלהם".

אחד הדברים שאפיינו את בן זאיד בילדותו היה ההיכרות עם האיסלאם הפוליטי, עם האחים המוסלמים ובהמשך גם הנטישה שלהם. אחרי אסון התאומים, פיגועי 11/9 בארצות הברית, הוא ראה באחים המוסלמים סכנה משמעותית על יציבות המדינה והיציבות העולמית.

ISRAEL FREEZES PALESTINE ANNEXATION FOR UAE TIES

► Sheikh Mohamed bin Zayed: 'Agreement has been reached to stop further annexation'

► Donald Trump: 'The deal is a significant step towards peace in the Middle East'

► International leaders hail accord's promise of regional stability and prosperity

JAMES HAINES-YOUNG

Israel will halt all annexation of Palestinian territories in exchange for establishing diplomatic ties with the UAE.

The agreement, known as the Abraham Accord, came in a joint call between Sheikh Mohamed bin Zayed, Crown Prince of Abu Dhabi and Deputy Supreme Commander of the Armed Forces, US President Donald Trump and Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu.

The US expressed its commitment to Middle East security in addition to further developing military co-operation with the UAE.

"HUGE! Breakthrough today! Historic Peace Agreement between our two GREAT friends, Israel and the United Arab Emirates," Mr Trump tweeted.

A joint statement said UAE and Israeli officials will meet "in the coming weeks" to sign agreements.

"This historic diplomatic breakthrough will advance peace in the Middle East region and is a testament to the bold

Sheikh Mohamed bin Zayed, Crown Prince of Abu Dhabi and Deputy Supreme Commander of the Armed Forces, US President Donald Trump and Israeli Prime Minister Benjamin Netanyahu announced the historic deal on Thursday morning of Presidential Affairs, AFP

diplomacy and vision of the three leaders and courage of the United Arab Emirates and Israel to chart a new path that will unlock great potential in the region," the joint statement said. "This normalisation of relations and peaceful diplomacy

will bring together two of America's most reliable and capable regional partners."

Sheikh Mohamed also spoke about the move on Twitter. "During a call with President Trump and Prime Minister Netanyahu, an agreement was

reached to stop further Israeli annexation of Palestinian territories," he wrote.

"The UAE and Israel also agreed to co-operation and setting a roadmap towards establishing a bilateral relationship." There was no time limit to the

halt of annexation, but it aims to lead to a final negotiated settlement to the long-running conflict. Thursday's agreement does not change the UAE's view of the peace process and it remains committed to the Arab peace plan of a negotiated two-

state solution with East Jerusalem as the capital of an independent Palestinian state.

While there was no detail on the timeline for establishing diplomatic outposts, the agreement will allow travel between the two countries, and trade and co-operation in areas such as food security, climate change and energy. Diplomatic missions will also be established. Sheikh Abdullah bin Zayed, Minister of Foreign Affairs and International Co-operation, said the UAE-Israel accord was "a major breakthrough in Arab-Israeli relations" that "opens new horizons for peace and stability in the region".

There was reaction to the deal from across the international community. Palestinian President Mahmoud Abbas called for an emergency meeting to discuss developments. UK Prime Minister Boris Johnson said it was "good news". US presidential candidate Joe Biden said it was a significant step for peace.

Further reports, page 3
Opinion, page 10

עמוד השער בעיתון הנקרא ביותר באמירויות. אוגוסט 2020

לאיחוד האמירויות יש דימוי של מדינה מתונה וסבלנית שקידמה את הרב-תרבותיות. "זה לא בכדי", אומרת ד"ר זגה. "זה נובע גם מהאופי של בן זאיד והביוגרפיה שלו. הוא התחנך על ידי מורה פרטי, מצרי איש האחים המוסלמים, ואירועי 9/11 השפיעו עליו מאוד. שניים מהמחבלים יצאו מאיחוד האמירויות. הוא עשה שינוי והתחיל לקדם את כל הנושא של איסלאם מתון".

מדיניות ביטחון הפנים שמוביל בן זאיד נתפשת לעיתים כחסרת רחמים. משקיפים בינלאומיים אומרים שהוא הוביל דיכוי חסר תקדים נגד איסלאמיסטים, ועשרות בני אדם שהואשמו בקשרים לגורמים קיצוניים נשלחו לעונשי מאסר ארוכים.

איחוד האמירויות בחרה קו מוגדר לאופן שהיא רואה את האיסלאם. ב-2002 האחים המוסלמים הוצאו שם מהחוק, והמדינה פתחה במלחמת חורמה נגדם. לא סתם הם גם היו חלק מהחרם על קטאר ב-2017, יחד עם שלוש מדינות נוספות במפרץ. "קטאר מייצגת את כל מה שאיחוד האמירויות מנסה להתרחק ממנו - קיצוניות, עידוד לאלומות וטרור", אומרת ד"ר זגה.

החשש באמירויות נובע, בין היתר, מכך שהאחים המוסלמים רוצים שלטון רפורמיסטי, שישים סוף לבתי המלוכה השבטיים ולצורת השלטון הקיימת כיום. "הם מאיימים על עצם היסוד של איך תיראה המדינה", היא מסבירה. "זה איום יותר גדול מהאיום האיראני. הם מאוד מסתייגים גם מתפיסות של דמוקרטיה וגם מתפיסות של האחים המוסלמים".

הדמות לחיקוי של בן סלמאן

האמירויות היא מדינה קטנה, ומתגוררים בה כעשרה מיליון בני אדם, אך רק כמיליון וחצי מהם אזרחים של ממש. מספר העובדים הזרים גבוה במיוחד. לנשיא בן זאיד יש הרבה השפעה גדולה גם הרבה מעבר לגבולות מדינתו. "הייתה טענה הרבה שנים שהוא המנטור של מוחמד בן סלמאן, יורש העצר הסעודי. שהוא ממש גידל אותו והדריך אותו", מספר ד"ר גוז'נסקי. "אחר כך הדרכים שלהם קצת נפרדו והייתה הסתכסכות קלה. בין המדינות יש תחרות, במיוחד כלכלית. בן סלמאן ראה בו דמות לחיקוי כי הייתה בו אסרטיביות והיה בו רצון לשנות את הסביבה האסטרטגית ולעשות שינויים. השליטים כיום במפרץ הם מזן אחר, שלא כמו השליטים הקודמים שלא היו להם שאיפות אזוריות משמעותיות".

"היחסים של מוחמד באופן אישי עם אמיר קטאר, תמים בן חמד אל-ת'אני, עלו על שרטון ומעולם לא היו הכי טובים שיש. אבל הם מנסים", אומרת ד"ר זגה. "שניהם פרגמטיים, מנהיגים מאוד חזקים, לשניהם יש תפיסות דומות, למרות שהם מגיעים מערכים שונים הם יודעים שלפעמים הם חייבים לתאם עמדות. בשנה האחרונה אנחנו רואים שהם נפגשים יותר, יש להם אתגרים משותפים באזור - רק שקטאר בחרה לחבק את האיום ולהתחבר לקיצוניות ואיחוד האמירויות פעלה כל השנים בגישה הפוכה - לצאת נגד ולייצר בריתות נגד איראן. היא בעצמה גם שינתה את הגישה והפכה למדינה המקדמת נורמליזציה עם טהרן, אך זה עדיין רחוק מקבלה של האחים המוסלמים".

https://www.ynet.co.il/news/article/rkso8cr20?utm_source=ynet.app.android&utm_medium=social&utm_campaign=general_share&utm_term=rkso8cr20&utm_content=Header